

19. februar 2015

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Afrikas fødevarer leveres af tidligere koloniherrer

Med vækstrater Europa kun kan drømme om, bliver de afrikanske lande stadig mere interessante eksportmarkeder for medlemslandene i den Europæiske Union. Landbrug & Fødevarer undersøger Fødevarerklynges udvikling og potentiale, samt den nuværende position i forhold til øvrige EU-lande på de afrikanske markeder.

Highlights:

- Eksporten fra den danske fødevarerklynge har en værdi på ca. 2,3 milliarder.
- Eksportværdien til Afrika fra den danske fødevarerklynge halter efter øvrige europæiske lande.
- Europæiske lande med tidlige afrikanske kolonier imødekommer størstedelen af Afrikas importbehov.
- Middelklassen i Afrika vokser og forventes at nå 57 mio. i 2020, hvilket skaber behov for øget fødevarerimport. Danmark har hidtil kun i ringe grad formået at udnytte dette eksportpotentiale, men mulighederne er store.
- Nigeria er det hurtigst voksende afrikanske marked for fødevarer – Danmark har 15 pct. af det Nigerianske marked.
- Eksporten til det afrikanske kontinent udgør 1,5 pct. af den samlede eksport fra fødevarerklyngen.

Eksport for 2,3 mia. kr. i 2013

Danmark trynes af de store

For den danske fødevareklynge har de afrikanske lande aldrig været kernemarkeder. I 2013 eksporterede Danmark for 2,3 mia. kr. til kontinentet, svarende til 1,4 pct. af den danske fødevareklynge samlede eksport. Eksporten til Afrika svarer derfor kun til halvdelen af den eksport, der sendes til Japan, eller en tiendedel af eksporten til Kina inkl. Hong Kong.

Kigger vi mod de øvrige lande i Europa, spiller den danske fødevareklynge ingen stor rolle for de afrikanske fødevarerimportører. Tidligere koloniherrer indtager en klar førerposition, når det gælder om at forsyne den afrikanske befolkning med fødevarer. Vest- og sydeuropæiske landenes markante tilstedeværelse og påvirkning af det afrikanske kontinent fra især 1870'erne til 1. verdenskrig, men også efterfølgende, har skabt bånd, der i dag stadig har væsentlig indflydelse på de afrikanske nationers valg af handelspartnere.

Frankrig eksporterer en fjerdedel af EU's fødevarer til Afrika

Den franske fødevareklynge eksporterede i 2013 for ca. 40 milliarder danske kr. svarende til 8 pct. af Frankrigs samlede fødevareklyngeeksport. Ud af EU-28's samlede eksport af fødevarer til Afrika på knap 160 mia. udgør Frankrig således en fjerdedel af hele EU's fødevareklyngeeksport til vores nabokontinent i syd. Dermed figurerer den tidligere kolonimagt i hovedsagelig Vest- og Nordafrika, som den i særklasse største eksportør af fødevarer, biobaserede produkter og agroteknologi til Afrika.

Holland har med historiske bånd til tidligere kolonier og stor søaktivitet en betragtelig eksport af fødevarer på ca. 20 mia. kr. til Afrika. Tyskland, Italien og Belgien præsterede i 2013 at sende produkter fra deres respektive fødevareklynger til Afrika for en værdi på 10-20 mia. kr.

Fødevareklyngeens eksport til Afrika 2013 – udvalgte lande

Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. Eurostat / KN08-nomenklatur

Danmark halter med sin eksportværdi på 2,3 milliarder kr. til Afrika mærkbart efter fødevareklynger som vi normalt ønsker at sammenligne os med. Frankrigs fødevarereksport til de mange afrikanske lande er næsten 20 gange større end den danske, selvom den franske fødevareklynge "kun" er godt tre gange større. Samme billede findes i Holland, hvor eksporten er det dobbelte af den danske, men fra en fødevareklynge, der er 3,5 gange større end den danske.

De afrikanske nationer importerede i 2013 danske fødevarer for en værdi svarende til 1,4 pct. af den samlede danske eksport fra fødevareklynge. Tilsvarende lå samme tal for Frankrig og Holland på henholdsvis 8 og 4 pct.

Middelklassen i Afrika vokser til 57 mio. i 2020

Stigende fødevareimportbehov i Afrika

Befolkningstallet syd for Sahara ventes at runde 1 milliard inden 2020. Middelklassen ventes øget fra 31 mio. i 2010 til 57 mio. i 2020. Sammenholdt med en afrikansk fødevareproduktion, der stadig har til gode at indløse store dele af sit potentiale, vil det unægtelig kræve flere importerede fødevarer til det afrikanske kontinent. Særligt vil den kraftigt voksende middelklasse tegne sig for en markant del af den stigende fødevareefterspørgsel.

Denne stigende efterspørgsel vil rumme muligheder for dansk fødevareproduktion- og industri. Sammenholdt med den samlede fødevareeksport fra Danmark, har fødevareeksporten til Afrika siden 2009 præsteret en markant højere årlig vækst. Tilmed har stigningen i eksporten fra fødevareklyngen til Afrika genereret 30 pct. af væksten i Danmarks totale vareeksport til kontinentet siden 2009.

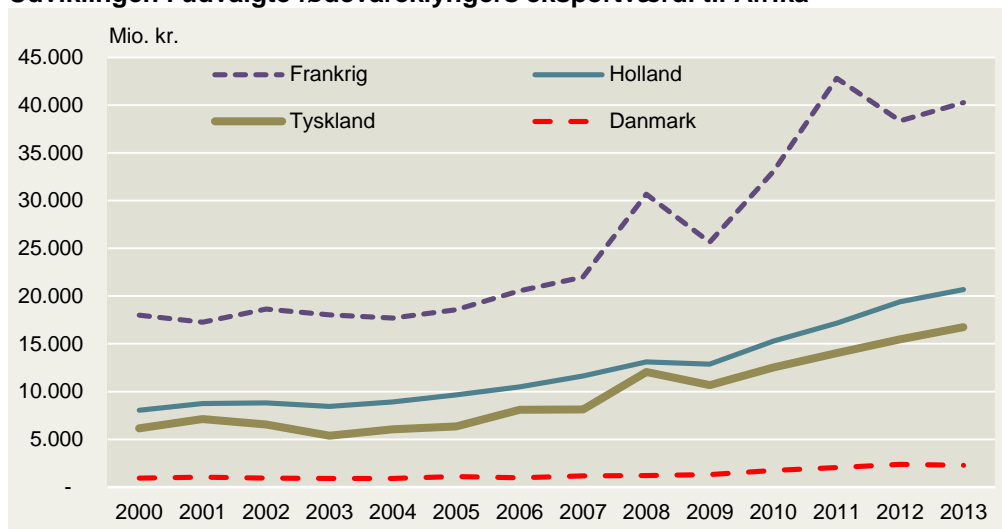
Afrika er ikke et kernemarked for danske fødevarer – men vi er på vej

Danmarks position som en af Europas mindre fødevareeksportører til Afrika er ikke ny, men den er måske under forandring. Rollen som en lille eksportør af fødevarer til de afrikanske markeder forhindrer ikke Danmark i at opnå høje vækstrater – tværtimod har Danmark opnået de højeste vækstrater i EU-15 siden 2008.

I årene fra årtusindskiftet til 2013 voksede Afrikas import af danske fødevarer årligt med 7 pct. Udviklingen kan især tilskrives årene efter 2008, hvor den årlige gennemsnitlige vækst trak sig op på 14 pct. Væksten i årene inden, var langt fra tocifrede vækstrater med en årlig gennemsnitlig stigning på 3 pct.

Selvom Afrika, på grund af markant vækst og voksende middelklasse, har potentiale som en betydelig fødevareimportør, så spiller kontinentet i dag ofte en mindre rolle som aftager af europæiske fødevarer. Europæiske fødevarers evne til at finde vej til kontinentet, ser dog ud til at vokse.

Udviklingen i udvalgte fødevareklyngers eksportværdi til Afrika

Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. Eurostat / KN08-nomenklatur

Øvrige EU-lande formår i højere grad at udnytte Afrikas potentiale

De pæne og tocifrede vækstrater sætter Danmark i en førerposition, når kampen omhandler vækstrater, men præstationen blegner når eksportniveauet tages i betragtning. I sammenligning med Frankrig og Holland, der har formået at øge eksporten til Afrika med henholdsvis 14 og 11 milliarder fra 2000 til 2013, virker Danmarks stigning i samme periode på 1,3 milliarder ikke af meget. Dette indikerer, at øvrige EU-lande i højere grad forstår at udnytte det potentiale som Afrika allerede besidder.

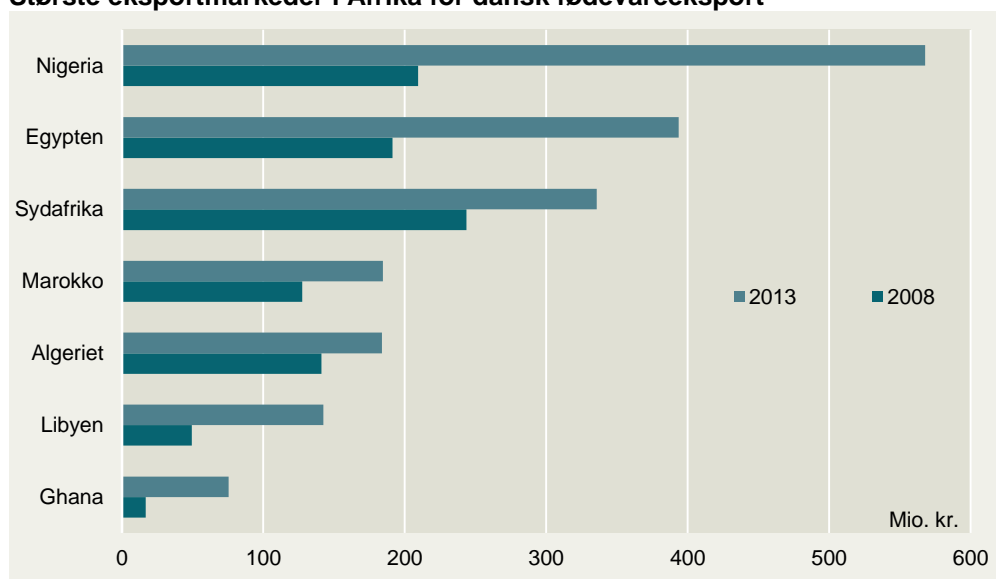
Udviklingen i eksporten fra andre EU-landes fødevareklynger til Afrika, afspejler i vid udstrækning samme tendens som Danmarks, med en markant højere årlig vækst efter krisen end før den generelle økonomiske afmatning indtraf i 2007-2008. Dermed intensiverer de allerede store eksportører også deres tilstedeværelse på de afrikanske markeder. Den historisk betingede relation som visse EU-lande har til bestemte afrikanske nationer, ser således stadig ud til at være betydningsfuld.

Klynges eksport til Nigeria øget med 2,5 gange på fem år.

Danske fødevarer til Nord og Syd samt Nigeria.

De største afrikanske markeder for danske fødevarer og produkter fra bio- og agroindustrien samler sig i helt nord og helt syd på det afrikanske kontinent, eneste undtagelse fra dette er Nigeria. Nigeria har øget deres import fra den danske fødevareklynge med 2,5 gange fra 2008 til 2013, og importerede i 2013 for en værdi af 568 mio. kr. Danske fødevarer udgør 15 pct. af den samlede nigerianske fødevarerimport. Mere velkendte markeder som Egypten og Sydafrika tegner sig for en dansk fødevareeksport i omegnen af 200-300 mio. kr.

Største eksportmarkeder i Afrika for dansk fødevareeksport

Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. Danmarks Statistik

Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141

E info@lf.dk
W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Thomas Søby
Jens Toksvig Bjerre

3339 4452 ths@lf.dk
3339 4497 jtb@lf.dk